

DRŽAVNI ARHIV U SLAVONSKOM BRODU
A. CESARCA 1, SLAVONSKI BROD

Sumarni inventar za arhivski fond
ZVONKO BRKIĆ (1912.-1977.)

Politički radnik

Signatura fonda: HR DASB 336

Izradio: Domagoj Zovak, prof.

Slavonski Brod, 2013. godine

SADRŽAJ

IDENTIFIKACIJA	3
KONTEKST	3
SADRŽAJ I USTROJ	4
UVJETI I DOSTUPNOSTI KORIŠTENJA	6
DOPUNSKI IZVORI	7
PODRUČJE KONTROLE OPISA	7
INVENTARNI POPIS.....	9

1. IDENTIFIKACIJA

1.1 Signatura fonda

HR DASB 336

1.2 Klasifikacija

K.4.

1.3 Naslov

Osobni fond Zvonko Brkić

1.4 Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa

1912.-1977.

1.5 Razina opisa

Fond

1.6 Količina jedinice opisa

1,6 d/m; 16 kutija

2. KONTEKST

2.1 Naziv stvaratelja

Osobni fond Zvonko Brkić

2.2 Pravni položaj

Osobni fond

2.3 Vrijeme i mjesto djelovanja

1912.-1977. Gornja Vrba, Brod na Savi/Slavonski Brod, Slavonska Požega, Beograd, Mitrovica, Maribor, Daruvar, Mali Lošinj...

2.8 Povijest fonda:

Dokumentacija Zvonka Brkića je predana u Državni arhiv 1992. godine od strane Muzeja broskog Posavlja iz Slavonskog Broda (ranije se nalazila u Centru za povijest Slavonije i Baranje u Sl. Brodu). U arhivu je gradivo evidentirano u Knjizi primljenog gradiva pod brojem 99 na stranici 81/I, te u Općem inventaru pod brojem 78 na stranici 1/I.

2.9 Način preuzimanja

Gradivo arhivskog fonda je preuzeto po službenoj dužnosti bez posebnih uvjeta o čuvanju i davanju na korištenje.

3. SADRŽAJ I USTROJ

3.1 Biografski podaci¹

Zvonko Brkić je rođen 18. rujna 1912. godine u Gornjoj Vrbi kraj Slavonskog Broda, a umro je 31. VII 1977. u Malom Lošinj. Zvonkov otac Antun je rođen u Gornjoj Vrbi i po zanimanju je bio službenik na sudu u Sl. Brodu, a majka Marija, djevojački Kresa rođena je u Češkoj i bila je domaćica. Z. Brkić je imao petero braće i sestara: Emica (umrla kao dijete), Ljerka (umrla kao dijete), Vlado (1938. poginuo u Španjolskoj u republikanskoj vojsci kao zapovjednik 1. satnije u bojni Đuro Đaković), Tunja i Slava. Od 1912. do 1917. Zvonko je živio u Vrbi kod djeda i bake, a u Brod (Badalićeva ulica) se preselio nakon što mu se otac vratio iz rata 1917. godine. Nakon dvije godine su preselili u Olujevićevu ulicu u Sl. Brodu.

Osnovnu školu je pohađao u franjevačkom samostanu (jer je u školi bila vojna bolnica) a zatim u redovnoj školi. Završio je šest razreda gimnazije u Brodu. Nakon završene gimnazije probao se upisati na Vojnu akademiju (jer mu je brat ranije već išao u istu) u Beogradu, međutim nisu ga primili zbog njegove građe, pa je u Beogradu upisao Srednju

¹ Biografski podaci su pronađeni u knjizi *Zvonko Brkić – život i rad* (Centar za društvena istraživanja Slavonije i baranje: Slavonski Brod, 1983.) te u samom fondu HR DASB 336, Osobni fond Zvonko Brkić, Životopis Zvonka Brkića, kut.. 1

tehničku školu-geodetski smjer. Nakon završetka srednje škole otišao je na praksu u Užice i kratko ostaje u Srbiji raditi na novoj izmjeri.

U jesen 1933. vratio se kući i to Slavonski Požegu jer je obitelj tamo preslila iz Broda nakon što je Zvonkov otac otišao u mirovinu. U Požegi se zaposlio u geodetskoj poslovnicu Milutina Jordanića u kojoj je radio kao geometar. U Daruvar odlazi 1940. godine i zapošljava se poluilegalno kod inženjera Nikole Gubareva i tamo ga je zatekla njemačka okupacija zemlje 1941. godine.

Godine 1932. Aktivno se uključuje se u revolucionarni radnički pokret i postaje član Saveza komunističke omladine Jugoslavije. Od 1935. godine je član Komunističke partije Jugoslavije. Politički je tada bio vrlo aktivan, zbog čega je stalno je na "oku" policije. Godine 1936. zbog svoje političke aktivnosti je uhićen i na osnovu Zakona o zaštiti države osuđen na godinu dana zatvora, koju je izdržavo u kaznionicama u Mitrovici i Mariboru. Iz zatvora se vratio u Požegu i ponovo se uključio u aktivan politički život, ali mu je policija bila stalno "za petama" i zbog te je svoje aktivnosti prognan je iz Požege. Bilo mu je tada zabranjeno da živi u tom Požegi pa je do 1939. godine živio i radio u Pleternici, ali je politički i dalje djelovao u požeskoj partijskoj organizaciji. Godine 1940. kada mu je zaprijetilo ponovno uhićenje sklanja se u Daruvar gdje ga je na 'partijskom radu' zatekla i okupacija zemlje.

Godine 1941. radi na organiziranju partizanskog ustanka u Bilogori i Moslavini i u tom periodu je sekretar Kotarskog komiteta KPJ za kotar Garešnicu i Grubišno Polje, a u isto vrijeme i član Okružnog komiteta KPH Bjelovar. U toku 1942. i 1943. godine obavljao je dužnost sekretara Okružnog komiteta KPH Virovitica. Od 1944. godine do oslobođenja je sekretar Oblasnog komiteta za Slavoniju.

Nakon rata, godine 1946. biran je za člana Politbira CK KPH. Godine 1950. izabran je za organizacijskog sekretara CK KP i tu dužnost je obnašao 12 godina. Na V kongresu KPJ 1948. godine biran je za kandidata za člana KPJ, a na VI i VII kongresu SKJ izabran je za člana CK KPJ.

U međuvremenu je obavljao slijedeće dužnosti: Predsjednik Planske komisije i član vlade NR Hrvatske; Sekretar i šef Civilnog kabineta maršala Tita; Predsjednik Izvršnog vijeća Sabora SRH, Potpredsjednik Saveze narodne skupštine; Sekretar Glavnog odbora SSRNH.

Za narodnog heroja proglašen je 29. studenog 1953. Nosilac je "Partizanske spomenice" 1941. godine, odlikovan je Ordenom narodnog oslobođenja, Ordenom Republike sa zlatnim vijencem, Ordenom zasluga za narod I reda, Ordenom bratstva i jedinstva I reda, Ordenom za

hrabrost, Ordenom jugoslavenske zastave s lentom i drugim visokim ratnim i mirnodopskim odlikovanjima.

Zvonko Brkić umro je 31. srpnja 1977. u Malom Lošinj, a pokopan je u obiteljskoj grobnici na Mirogoju u Zagrebu 3. kolovoza 1977. godine.

3.2 Djelokrug i sadržaj

Fond sadrži gradivo pohranjeno u 16 arhivskih kutija. Pet arhivskih kutija odnosi se na osobnu dokumentaciju Zvonka Brkića kao što su dokumenti za životopis (osobni podaci, odlikovanja, čestitke, intervju); podaci o smrti Z. Brkića; materijali za Zbornik o Zvonku Brkiću); fotografije i razglednice (sa putovanja, upućene obitelji); pisma upućena Z. Brkiću te odgovori na pisma; govori na proslavama i obljetnicama; izlaganja; referati i rasprave, materijali sa seminara, savjetovanja i znanstvenih skupova).

Tri arhivske kutije pripadaju dokumentaciji vezanoj za Narodnooslobodilačku borbu (NOB); bilogorska sjećanja; heroji Slobodnice; Dokumentacija o narodnim herojima; biografije pojedinaca; narodni heroji Hrvatske; radničko politički pokret požeškog kraja; narodni ustanci; savez boraca NOR-a i AFŽ.

Četiri kutije dokumentacije tiču se komunističke partije pa se tu mogu naći dokumenti o: stvaranju Jugoslavije i komunističke partije; podaci o razvoju, zadacima i ulozi Saveza komunista; nacrtu programa SKJ; kadrovskoj problematici; o samoupravljanju; o društveno-političkim prilikama i problemima društvenog upravljanja u gospodarstvu; o najvišim predstavničkim tijelima u Savezu komunista; o materijalima vezanim za izbore; o IV kongresu SKH.

U jednoj kutiji nalazi se dokumentacija vezana za političku suradnju i događanja između Jugoslavije s jedne strane te Norveške, Poljske, Mađarske, Italije i Egipta s druge strane.

Fond sadrži još i kutiju sa raznim bilješkama Z. Brkića (1 kutija), zatim primjerke novina (Borba, Komunist, Vjesnik, Politika-jedna kutija) i još u jednoj kutiji raznu dokumentaciju

3.3 Plan sređivanja

Gradivo fonda je podijeljeno na sedam serija: Osobna dokumentacija, Dokumentacija NOB-a, Dokumentacija komunističke partije, Vanjska politika, Bilješke, Štampani materijali i Razno.

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

4.1 Pravni položaj

Fond je preuzet po službenoj dužnosti, te je vlasništvo Državnog arhiva u Slavonskom Brodu.

4.2 Uvjeti dostupnosti:

Fond je u cijelosti dostupan korisnicima pod uvjetima koji su utvrđeni *Zakonom o zaštiti arhivskog gradiva i arhivima*², *Pravilnikom o korištenju arhivskog gradiva* i *Pravilnikom o radu čitaonice Državnog arhiva u Slavonskom Brodu*.

4.3 Uvjeti umnožavanja

Izrada preslika moguća je pod uvjetima koji su utvrđeni *Zakonom o zaštiti arhivskog gradiva i arhivima*, *Pravilnikom o korištenju arhivskog gradiva* i *Pravilnikom o radu čitaonice Državnog arhiva u Slavonskom Brodu* i korištenju arhivskog gradiva.

4.4 Jezik u gradivu

Gradivo je na hrvatskom jeziku, pisano latinicom.

4.5 Tvarne značajke

Gradivo je na papiru i u očuvanom stanju, ne sadrži oštećene spise.

4.6 Obavijesna pomagala

Sumarni inventar

5. DOPUNSKI IZVORI

5.1 Mjesto čuvanja izvornika

Izvorni dokumenti stvaratelja čuvaju se u Državnom arhivu u Slavonskom Brodu kao fond:
HR DASB 336

5.2 Bibliografija

Zvonko Brkić, *Život i rad* (Centar za društvena istraživanja Slavonije i Baranje: Sl. Brod, 1983.)

² Narodne novine 105/1997.

6. PODRUČJE KONTROLE OPISA

6.1 Napomena arhiviste

Sumarni inventar napisao je Domagoj Zovak, a gradivo je sredila arhivska tehničarka Anica Divić, te je ujedno napravila i inventarni popis.

6.2 Pravila i propisi

Sumarni inventar izrađen sukladno pravilima *Opće međunarodne norme za opis arhivskog gradiva – ISAD (G), 2. izd. Zagreb, 2001.* i *Međunarodna norma arhivističkoga normiranoga zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji ISAAR (CPF), - Zagreb 1999.*

6.3 Nadnevak izrade opisa

Ožujak 2013.

INVENTARNI POPIS